

*Архітектурний
ансамбль народних
будинків міста Чернівці
Наково-дослідницька
робота*

S. S. Klymenko, 2009
<http://serg-klymenko.narodni.u>
<http://klymenko.dada-lac.net>

*Виконав: Мельничук Д.
Керівник: Возняк С.М.*

*Чернівці
2011*

27/08/2009

План презентації

1. План

2. Вступ

3. Особливості народних будинків

4. Історія Німецького будинку

5. Історія Польського народного будинку

6. Історія Румунського народного будинку

7. Історія Українського народного будинку

8. Історія чернівецьких народних будинків

9. Висновки

Вступ

Кожен народ старається зберегти свій корінь передати свою культурну і історичну спадщину.

Кожна нація відрізняється від інших чимось рідним, так би мовити має свою ізюминку.

Кожна країна має своїх культурних діячів завдяки праці яких нащадки завжди пам'ятатимуть свої корені знатимуть свою історію і зберігатимуть свою культурну.

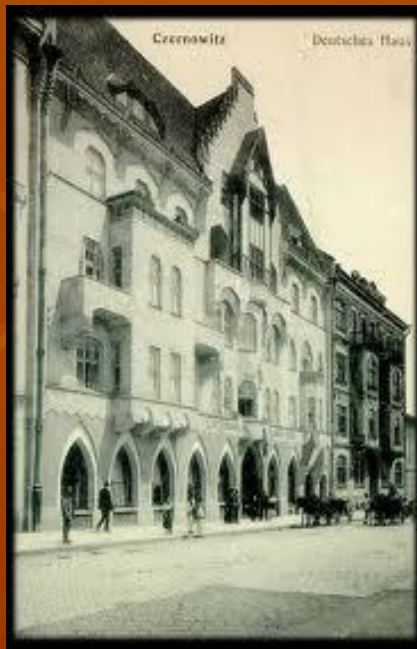
**Поштові листівки
були першою
спробою планового
фотографування
міста. Вони цінні
своєю
документальністю,
за кожною - історія.**

**Зображення на
деяких з них ніколи
не повториться - як,
наприклад, на
листівці, де
представлено
Народний дім -
першу громадську
культурно-освітню
установу**

Німецький народний дім

Німецький Народний будинок знаходиться майже в самому кінці вулиці О. Кобилянської, він є одним з центрів багатонаціонального культурного середовища «габсбурзьких» Чернівців. Побудовано Будинок було в 1910 р. за проектом німця Густава Фріча. На рахунок стилю можна сказати, що це модерн з мотивами німецької народної архітектури, але переосмисленої в дусі неоромантизму.

Ізраель Халфен відомий пуліцист колись цей заклад описував так: «На Панській (теперішній Кобилянській) вулиці врочисто стоїть Німецький Будинок з ошатними фронтонами, чорно-біло-червоним малюнком на стінах і облицьованої деревом пивною на першому поверсі». Тут знаходилися кав'ярня та ресторан, де кожний відвідувач міг поринути в атмосферу справжньої німецької кнайпи. До всього тут проводилися різноманітні заходи в великому старонімецькому залі. *Но здесь на маленьком островке стоят удивительные, неповторимые создания архитектуры.*

Польський народний дім

З самого початку своєї діяльності у (XIX ст.) польські організації на Буковині керувалися особливим гаслом, котре надрукували у першому номері “Газети Польської” (Чернівці, 30 липня 1883 р.): “Ми, поляки, у державі, у котрій живемо, хочемо бути елементом її порядку, спокою та суспільної згоди”. Це гасло товариства, котре зародилося в грудні 1989 р. Нині воно нараховує 6 відділів – у Чернівцях, Сторожинці, Старій Гуті, Нижніх Петрівцях, Тереблечі та Кішмані. Загальна чисельність членів Товариств становить понад 500 осіб.

Початки організованого польського життя у Чернівцях сягають далекого 1869 р., коли було створено Польське товариство братньої допомоги і “Польську Читальню”, які частіше виступали під єдиною назвою – “Польська Читальня у Чернівцях”. Серед засновників слід згадати Александра Моргенбессера, Кароля Брунарського, ксьондза Ігнація Корницького та інших. Товариство плідно розвивало свої культурно-просвітні ініціативи на терені міста й краю протягом другої половини XIX – початку XX ст.

Ромунський народний дім

- Румунський народний дім, збудований у 1938 році за проектом Іона Нанеску. На протилежному боці, в оточенні двох будинків близнят, красується будинок Торгівельно-промислової палати, споруджений у 1910 році в стилі модерн (зараз тут знаходиться Буковинська державна медична академія). Проект на конкурсній основі був підготовлений Фрідріхом Готельманом. На фасаді фриз, у центрі якого ми бачимо скульптури давньогрецьких богів – це Меркурій та Гея, покровителі подорожей та торгівлі. В їхніх руках – тоги достатку. По фасаді розташовані емалеві щити із зображенням символів ремесел.

Єврейський народний дім

Колишній Єврейський народний дім розташований на Театральній площі. У нач. XIX ст. євреї склали найбільшу етнічну громаду Чернівців. Як і інші етнічні групи, в австрійські часи вони активно розвивали мережу своїх культурних, освітніх і спортивних товариств, політичних і громадських організацій. Основним місцем зустрічей і проведення різноманітних єврейських культурних і громадських заходів став Єврейський народний дім. Він був побудований в 1908 р. арх. Левандовським. Сьогодні це Палац культури, в якому працюють численні клуби, гуртки, студії. Тут же розташована Єврейське товариство імені Штайнбарга, Єврейський суспільно-культурний фонд, музей історії та культури євреїв Буковини. В експозиції - старовинні книги, документи, поштові листівки, предмети релігії та побуту.

Український народний дім

- На листівці зображений Український Народний Дім у Чернівцях, що стояв навпроти Вірменської Церкви. Український Дім збудувала в період між 1887 та 1899 роками українська спілка "Народний Дім", він став центром українського життя у Буковині. Через це йому судилося відіграти важливу роль у відродженні української мови та ідентичності перед Першою Світовою війною. Нині будинок досі перебуває у користуванні різноманітний українських культурних організацій.

Історія чернівецьких народних

домів

З етнічної точки зору, Чернівці були найбільш "змішаною" із всіх провінційних столиць Габсбурзької Імперії. На 1910 рік із 90 000 загального населення, 33 відсотки становили євреї, 17 – німці, 17 – українці, 16 – румуни та 14 – поляки. Решту складали вірмени, мадяри, словаки, старовіри, тощо. В австійські часи, кожна більша етнічна група розвинула мережу різноманітних культурних, освітніх, спортивних, політичних та суспільних організацій та спілок.

Висновки

- "Народні" доми будувалися як місця зустрічі. Водночас, вони мали виражати впевненість та гордість етнічних груп.
- На мою думку поштові листівки були першою спробою планового фотографування міста. Вони цінні своєю документальністю, за кожною - історія. Зображення на деяких з них ніколи не повториться - як, наприклад, на листівці, де представлено Народний дім - першу громадську культурно-освітню установу